

Festivalul dramaturgiei ruse și sovietice

S-a încheiat de curând o manifestare artistică de largă cuprindere, și de bogate semnificații, menită să cimenteze și să dezvolte pe mai departe vechile și trainicele tradiții ale schimburilor culturale complexe dintre două popoare vecine și prietene : poporul român și poporul sovietic. La scurt timp după ce în Uniunea Sovietică s-a desfășurat „Festivalul dramaturgiei românești”, în țara noastră a avut loc „Festivalul dramaturgiei ruse și sovietice”, acțiune menită să arate, pe durata unei săptămîni și pe spațiul țării întregi, bogăția și diversitatea cu care dramaturgia rusă și sovietică este reprezentată la noi. Nu întîmplător în programul Festivalului au fost înscrise nu numai premierele prilejuite de acest eveniment, peste treizeci la număr, ci au fost cuprinse și reluările unor spectacole prestigioase ale altor stagioni. Este relevată în acest fel continuitatea perseverentă cu care teatrele din România reprezintă dramaturgia rusă și sovietică. Azi, teatrele noastre — aflăm din statistica Festivalului — au înscrise în repertoriul lor, programează curent așadar, aproape șaptezeci de spectacole, în premieră și în reluare, cu piese ruse și sovietice.

Sînt, astfel, prezenți pe afișe, alături de marii clasici : Ostrovski, Gogol, Dostoievski, Cehov, Turgheniev, Gorki, dramaturgii sovietici : Maiakovski, Kataev, Ivanov, Bulgakov, Korneiciuk, Arbuzov, Șvart, Volodin, Simonov și alții într-o deschidere de evantai care face loc tuturor stilurilor, celor mai diverse genuri.

E foarte greu acum, la prea puțină vreme de cînd s-a încheiat Festivalul, să desprindem din noianul de constatări pe cele care să sintetizeze cît mai exact acest bogat prilej de

învățămintă pentru lumea noastră teatrală. Dar faptul că în patruzecisicinci de teatre din țară, în aceste zile, au fost reprezentate peste cincizeci de piese aparținînd unui număr de treizeci și doi de autori ruși și sovietici e un semn al interesului deosebit pe care cultura teatrală românească îl poartă teatrului rus și sovietic.

Realitatea aceasta se situează în timp pe făgașul unei bogate tradiții, cu adevărat revelatoare. Dezvoltarea teatrului în România a fost dintotdeauna legată de promovarea pe

În aceste pagini: aspecte de la întâlnirea delegației culturale sovietice cu oamenii de teatru români

scenă a valorilor culturii universale, și în acest consens, dramaturgia clasică rusă ocupă un loc important. Încă în 1873 se reprezenta la București cu mult succes Revizorul, sub conducerea și în interpretarea lui Mihail Pascaly. La puțină vreme, de la 1887 încoace, se jucau Puterea întinericului, Pescărușul, Unchiul Vania, Azilul de noapte, pentru ca în primele decenii ale secolului, să fie reprezentate nu numai la București ci și la Iași, Cluj și Craiova mai toate capodoperele dramaturgiei ruse. E de prisos să adăugăm că, în anii de după Eliberare, dramaturgia sovietică, purtătoare a mesajului comunist atât de drag nouă, vine să se alăture clasicilor ruși, într-un șir impresionant de spectacole a căror prezență pe scenele românești semnifică nu numai largirea orizontului cultural, nu numai elevarea de conținut pe care o produce prezența unei literaturi dramatice de profund umanism, fundamental realistă și animată de idealurile cele mai înalte izvorite din concepția despre lume marxist-leninistă, dar mai însemnă și o importantă contribuție la împlinirea școlii interpretative românești.

Nu putem desprinde afirmarea, împlinirea celor mai pregnante personalități ale teatrului românesc din întreaga lui istorie, de contactul direct cu literatura rusă și sovietică. Nu putem, evocând personalitatea lui Mihail Pascaly, să uităm că a jucat și pus în scenă Revizorul. Nu putem desprinde de biografia celui dintâi mare regizor român, Paul Gusty strălucita sa montare cu Azilul de noapte, montare hotărâtoare nu numai pentru cariera lui, ci pentru însăși dezvoltarea școlii românești de regie. Așa cum, mai spre zilele noastre, asociem lui Moni Ghelester montările cu piesele echoviene, și în primul rând, spectacolul cu Trei surori, lui Al. Finți montarea cu Trenul blindat, lui Liviu Ciulei spectacolul Coniile soarelui, lui Radu Beligan, regizorul, strălucita reprezentație cu Poveste din Irkutsk, așa cum un moment hotărâtor în evoluția lui Radu Penciulescu a fost Brigada I-a de cavalerie, pentru Lucian Pintilie Livada cu vișini constituie un moment de referință, iar Horea Popescu s-a afirmat decisiv cu Baia și Aristocrații, așa cum David Esrig s-a impus lumii teatrale cu Umbra, iar Harag György cu Poveste din Irkutsk.

Tot așa, interpreții care au făcut și fac cinste scenei românești au înscris în repertoriul carierei lor creații memorabile în piese ruse și sovietice: de la Aglae Prutcanu, interpreta Katiușei Maslova și Annei Karenina, la N. Bălățeanu, interpretul Baronului sau la Lucia Sturdza Bulandra, interpreta Gurmîjskacii, și George Calboreanu, creatorul lui Egor Bulciiov la noi, de la Radu Beligan în Mestakov sau Marcela Busu în Femeia-comisar, la cei mai tineri, prezenți azi în Festival, pentru a ne mărgini, nu fără regret, la încă prea puține exemple.

Festivalul s-a încheiat. S-au încheiat și fertilele discuții pe care prestigioasa delegație de oameni de cultură sovietici le-a purtat

cu oamenii noștri de teatru, în continuarea dezbaterilor desfășurate la Moscova pe timpul „Festivalului dramaturgiei românești”.

S-a afirmat încă o dată spiritul prietenesc, de caldă reciprocitate, care animă schimbul cultural dintre două țări prietene, în scopul unei mai bune cunoașteri reciproce. Oaspeții noștri s-au putut convinge nemijlocit de valoarea artei teatrale românești, de prețuirea pe care teatrele noastre o au pentru dramaturgia rusă și sovietică, pentru cultura popoarelor sovietice în general.

Festivalul s-a încheiat.

Schimbul roditor de valori culturale continuă.

Oaspeți ai Festivalului:

Elcenko Iurii Nikiforovici — șeful delegației,
Ministrul culturii din R.S.S. Ucraina.

Kuple-Tone Dina — artistă a poporului din
R.S.S. Letonă.

Golovașenko Iurii Alexandrovici — critic
teatral.

Ivanov Gheorgii Alexandrovici — din partea
Ministerului Culturii al U.R.S.S.

Valganski Andrei Rostislavovici — din partea
Ministerului Culturii al U.R.S.S.

Varpahovski Leonid Viktorovici — regizor la
teatrul „Vahtangov”.

Vasilinina Irina Alexeevna — redactor al
revistei „Teatr”.

Volkova Lidia Filipovna — din partea Mi-
nisterului Culturii al U.R.S.S.

